MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENŢIA DE MEDIU

МИНИСТЕРСТВО
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

АГЕНТСТВО
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

MD-2005 mun. Chişinău, str. Albişoara, 38, tel. 022 820770, e-mail: am@am.gov.md

BULETIN LUNAR

PRIVIND CALITATEA MEDIULUI AMBIANT PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA ÎN LUNA APRILIE ANUL 2022

Laboratorul de Referință de Mediu efectuează monitoringul sistematic privind calitatea componentelor mediului - apa de suprafaţă, aer, sol, radioactivitatea mediului și gestionarea deșeurilor pe teritoriul Republicii Moldova. Buletinul Lunar privind informaţia referitoare la calitatea mediului ambiant este transmis conform schemei de difuzare întocmite pentru anul 2022 către autorităţile statului și instituţiile abilitate cu funcţii de luare a deciziilor, de asemenea este amplasat pentru vizualizare pe pagina web a Agenției de Mediu http://www.am.gov.md/.

Nivelul poluării aerului atmosferic sub influența condițiilor meteorologice

În luna aprilie, anul 2022 calitatea aerului a fost monitorizată în municipiile Chișinău și Bălți.

Municipiul Chişinău.

Investigaţii asupra calităţii aerului pe parcursul lunii s-au efectuat pentru 8 parametri *(suspensii solide, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, monoxid de carbon, dioxid de azot, oxid de azot, fenol şi aldehidă formică)* la 6 posturi staţionare de observaţii: *nr. 3 - str. Calea Ieşilor, 21 (sectorul Buiucani); nr. 4 - str. T. Vladimirescu, 1 (sectorul Ciocana); nr. 6 - str. Fîntînilor, 9A (sectorul Centru); nr. 7 - str. Grenoble, 134 (sectorul Botanica), nr. 8 - bd. Moscovei, 21 (sectorul Rîşcani) şi nr. 9 - str. Uzinelor, 171 (sectorul Ciocana).*

În rezultatul investigaţiilor de laborator s-au constatat următoarele depăşiri ale CMA (Concentraţia Maximă Admisibilă):

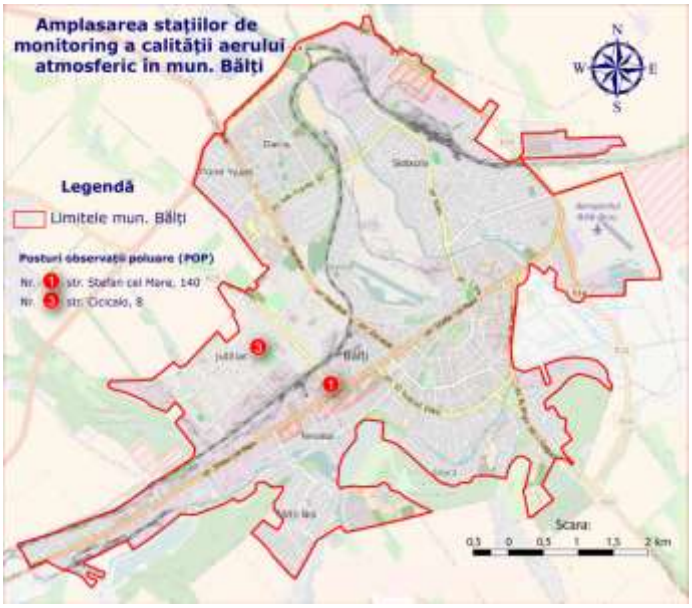
Depăşirile CMA pentru poluanţii aerului atmosferic din mun. Chişinău înregistrate în luna aprilie, 2022

Poluantul monitorizat	Valorile concentraţiei exprimate în părţi CMA							
	Medii					Maxime momentane		
		Zilnice			Lunare			
	Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA md), mg/mc	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Cea mai mare valoare şi data înregistrării		Valoa-rea medie	*Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA mm), mg/mc*	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Valoarea maximă
Suspensii solide	*0,15*	-	-	-	-	*0,5*	1	1,2
Dioxid de azot (NO_2)	*0,04*	23	1,9	14.04	1,3	*0,085*	22	1,3
Monoxid de azot (NO)	*0,06*	7	1,8	16.04	-	*0,4*	-	-
Fenol (C_6H_5OH)	*0,003*	2	1,2	26.04	-	*0,01*	-	-
Aldehida formică (CH_2O)	*0,003*	6	2,2	06.04	-	*0,035*	-	-
Indicele complex (8) al poluării – 4,64								

Municipiul Bălţi.

Investigaţii asupra calităţii aerului pe parcursul lunii s-au efectuat în baza a 6 parametri *(suspensii solide, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, dioxid de azot, fenol şi aldehidă formică)* la 2 posturi staţionare de observaţii - *nr. 1* din *str. Ştefan cel Mare,140* şi *nr.3* din *str. Cicicalo, 8.*

În rezultatul investigaţiilor de laborator s-au constatat următoarele depăşiri ale CMA:

Depăşirile CMA pentru poluanţii aerului atmosferic din mun. Bălţi înregistrate în luna aprilie, 2022

Poluantul monitorizat	Valorile concentraţiei exprimate în părţi CMA							
	Medii					Maxime momentane		
		Zilnice			Lunare			
	Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA md), mg/mc	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Cea mai mare valoare şi data înregistrării		Valoarea medie	*Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA mm), mg/mc*	Nr. de zile cu depăşiri ale CMA	Valoarea maximă
Suspensii solide	*0,15*	18	2,0	15.04	1,3	*0,5*	-	-
Dioxid de azot (NO_2)	*0,04*	23	1,8	15.04	1,3	*0,085*	13	1,6
Aldehida formică (CH_2O)	*0,003*	12	1,8	19.04	1,3	*0,035*	-	-
Indicele complex (6) al poluării – 6,4								

Pe parcursul lunii aprilie pe teritoriul ţării s-a semnalat un regim termic obişnuit cu precipitaţii. *Factorii meteorologici* (inversiunile termice de la sol, vântul slab spre seară şi în orele dimineţii) au dus la *acumularea* poluanţilor în aer timp de 3 zile în mun. Chişinău şi 11 zile în mun. Bălţi, preponderent de la sursele joase.

Cele mai înalte valori ale concentraţiei medii zilnice au înregistrat *aldehida formică* în mun. Chişinău pe data de 6 aprilie şi *suspensiile solide* în mun. Bălţi pe data de 15 aprilie.

Evaluarea lunară constată, că în luna aprilie conținutul de *dioxid de azot* în aer a favorizat poluarea aerului la un nivel ***înalt***, cu cel mai ridicat nivel înregistrat în mun. Chișinău la postul de observații nr. 7, iar în mun. Bălți - la postul nr.1.

Estimarea indicilor calității aerului atmosferic denotă, că comparativ cu luna martie, în luna aprilie nivelul poluării aerului în municipiile Chișinău și Bălți s-a redus neesențial, menținându-se la același nivel ***înalt***.

Conform datelor multianuale, cea mai mare frecvență a *condițiilor meteorologice nefavorabile* pentru dispersia poluanților din aerul atmosferic pe teritoriul țării este posibilă în *a treia decadă* a lunii mai.

Nivelul radioactivităţii mediului

În luna aprilie pe teritoriul republicii s-au efectuat observaţii privind *debitul dozei ambientale a radiaţiei-gama regim manual* de 2 ori/24h, la orele 07^{00} şi 20^{00} la 7 staţii (Soroca, Făleşti, Corneşti, Bravicea, Bălţata, Leova, Comrat,). De asemenea la 5 staţii (Briceni, Bălţi, Chişinău, Cahul, Ştefan Vodă) s-au efectuat observaţii asupra parametrului dat şi în *regim continuu*, cu detectoarele MIRA.

Detector de tip MIRA

Conform datelor colectate la reţeaua de staţii meteorologice amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, valorile *echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei - gama* au variat:

- ***la Nord*** (staţiile Briceni, Soroca, Bălţi, Făleşti) în limitele: minima 0,10 µSv/h (st. Soroca, Bălți), maxima 0,17 µSv/h (st. Bălți);
- ***în Centru*** (staţiile Corneşti, Bravicea, Bălţata, Chişinău) în limitele: minima 0,08 µSv/h (st. Bălţata), maxima 0,21 µSv/h (st. Chişinău);
- ***la Sud*** (staţiile Ştefan Vodă, Leova, Comrat, Cahul) în limitele: minima 0,10 µSv/h (st. Leova, Cahul), maxima 0,19 µSv/h (st. Comrat, Cahul).

La staţia meteorologică Chişinău, valorile echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama s-au situat în limitele 0,10 – 0,21 µSv/h.

În rezultatul estimării valorilor echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama pe întreg teritoriul ţării, se poate afirma că pe parcursul perioadei menţionate depăşiri ale ***limitei de avertizare (0,25 µSv/h)*** nu au fost înregistrate.

Pentru determinarea radionuclizilor telurici şi tehnogeni în componentele mediului s-au analizat probe de aerosoli, depuneri atmosferice, cît şi probe de sol necultivat colectate de pe teritoriul republicii, ca rezultat, concentraţiile radionuclizilor atestîndu-se în limitele specifice teritoriului.

Calitatea apelor de suprafaţă

Pe parcursul lunii aprilie a anului 2022 a fost monitorizată calitatea apei în 20 probe colectate din secțiunile de control a 5 rîuri și 4 lacuri de acumulare. S-au efectuat încercări de laborator pentru determinarea indicatorilor hidrochimici (fizico-chimici, a regimului de O_2, elementele biogene din grupul azotului şi fosforului, ionii principali, etc.).

Rezultatele încercărilor de laborator s-au evaluat conform Hotărârii de Guvern Nr. 890 din 12.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerinţele de calitate a mediului pentru apele de suprafaţă (*HG 890/2013, Anexa 1*).*

Secțiunile de control, unde calitatea apei a înregistrat valori în limitele claselor de calitate III - V (poluată moderat - foarte poluată) sunt specificate în tabel:

Nr. de ord	Locul prelevării	Data	CCO_{Cr}	Duritatea	CBO_5	Minera-lizarea	Azot de amoniu	Azot de nitrit	Orto-fosfați	Fosfor total	Produse petroliere
			mg O/l	Mmol/l	mg O/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
1	r. Răut s. Ustia	13.04	11,10	5,90	3,16	1086	0,221	0,021	0,138	0,261	0,072
2	r. Răut or. Orhei amonte	13.04	7,70	6,50	2,19	1183	0,199	0,010	0,133	0,208	0,062
3	r. Răut or .Orhei aval	13.04	11,10	6,70	3,16	1203	0,268	0,085	0,186	0,305	0,078
4	r. Răut or. Florești amonte	13.04	10,80	5,10	3,08	1059	0,203	0,011	0,379	0,489	0,045
5	r. Răut mun. Bălți amonte	13.04	10,70	5,85	3,08	1361	0,266	0,014	0,171	0,241	0,126
6	r. Răut mun. Bălți aval	13.04	11,70	4,40	3,33	1022	0,227	0,065	0,182	0,375	0,110
7	LA Comrat mun. Comrat	21.04	8,10	5,50	1,88	1281	0,846	0,049	0,173	0,189	0,049
8	LA Congaz s. Congaz	21.04	31,20	4,10	8,90	1298	0,945	0,041	0,156	0,505	0,045
9	r. Ialpug s. Mirnoe	20.04	8,20	19,20	2,35	3375	10,379	<0,006	0,014	0,058	0,044
10	LA Taraclia or. Taraclia	20.04	13,90	9,30	3,97	2727	0,487	0,016	0,033	0,148	0,048

*Notă: ***Rezultatele monitorizării calităţii apelor de suprafaţă se evaluează prin delimitarea în 5 clase de calitate:***

*1) **clasa I (foarte bună)** – apele de suprafaţă în care nu există alterări (sau există alterări minore) ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate. Concentraţiile poluanţilor sintetici nu influenţează funcţionarea ecosistemelor acvatice şi nu aduc prejudicii sănătăţii umane. Apele din această clasă sînt destinate pentru toate tipurile de folosinţă. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea albastră;*

*2) **clasa a II-a (bună)** – apele de suprafaţă care au fost afectate uşor de activitatea antropică, dar care pot totuşi asigura toate folosinţele în mod adecvat. Funcţionarea ecosistemelor acvatice nu este afectată. Metodele de tratare simplă sînt suficiente pentru pregătirea apei potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea verde;*

*3) **clasa a III-a (poluată moderat)** – apele de suprafaţă ale căror valori fizico-chimice şi biologice de calitate deviază moderat de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Se înregistrează semne moderate de dereglare a funcţionării ecosistemului, iar condiţiile necesare pentru familia salmonidelor nu mai pot fi asigurate. Tratarea simplă nu este suficientă pentru folosinţa apei în scopuri potabile, fiind aplicate metode de tratare normale. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea galbenă;*

*4) **clasa a IV-a (poluată)** – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Condiţiile pentru familia ciprinidelor nu mai pot fi asigurate. Apele nu corespund cerinţelor pentru apa potabilă fără aplicarea metodelor de tratare avansată. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea oranj;*

*5) **clasa a V-a (foarte poluată)** – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Componentele biologice, îndeosebi piscicole, sînt deteriorate şi apa nu poate fi utilizată în scopuri potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea roşie.*

Calitatea solului

Pe parcursul lunii aprilie, anul 2022, Laboratorul pentru Calitatea Solului şi-a continuat activitatea axată pe asigurarea realizării monitoringului calităţii solului de pe teritoriul republicii, conform programului de activitate aprobat pentru anul 2021. În luna aprilie a fost efectuată evaluarea rezultatelor a încercărilor de laborator în probele de sol din 3 raioane ale republicii (r-nul Ialoveni s. Bardar, UTA Comrat s. Ferapontievca, r-nul Cahul s. Doina). În probele colectate din raioanele sus numite s-au determinat indicii agrochimici (pH-ul din extractul apos, aciditatea de schimb, azotul nitraţilor, fosforul şi potasiul mobil, calciul şi magneziul schimbabili) și ca rezultat s-a constatat că:

- ***reacţia solurilor*** s-a clasificat ca *neutră – slab-moderat alcalină*, cu valori ce s-au încadrat în limitele de 7,20 - 8,64;

- valorile ***azotului nitric*** în solurile investigate sunt destul de diferite în dependenţă de aplicarea îngrăşămintelor minerale şi cultura cultivată, variind de la 1,70 mgNO^-_3/kg pînă la 16,20 mg NO_3^-/kg;

- valorile de ***conductivitate electrică*** au variat de la 49,0 µS/cm^{-1} pînă la 150,0 µS/cm^{-1} ce arată că solurile *nu sunt saline*;

- asigurarea solurilor cu ***fosfor mobil***, determinate după metoda Macighin, în 13% din terenurile investigate s-au constatat ca - *moderate* (22,92 - 30,54 mg P_2O_5/kg), în 27% - *optime* (36,42 - 40,92 mg P_2O_5/kg), în 60% - *ridicate* şi *foarte ridicate* (47,33 - 278,8 mg P_2O_5/kg);

- starea de aprovizionare a solului cu ***potasiu mobil,*** determinată după metoda Macighin, s-a caracterizat printr-un conţinut *scăzut* în 7% (99 mgK2O/kg) din terenurile investigate, *moderat* în 7% (193 mgK2O/kg), *optim* în 47% (203 - 279 mgK_2O/kg), *ridicat* şi *foarte ridicat* în 39% (316 – 934 mgK_2O/kg);

- conţinutul de ***calciu*** şi ***magneziu*** în solurile din cîmpurile monitorizate au variat de la *scăzu*t pînă la *optim*, valorile înregistrîndu-se pentru *calciu* de la 6,89 mmol/100g pînă la 33,30 mmol/100g, iar cele ale *magneziului* de la 1,60 mmol/100g pînă la 5,80 mmol/100g.

Monitorizarea deșeurilor

În perioada 01.04.2022 – 30.04.2022, conform Planului de Lucru și Programului de Activitate, în Laboratorul pentru deșeuri, privind demararea procesului de raportare a deșeurilor și gestionării acestuia prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat Managementul Deșeurilor (SIA MD), au fost validate și aprobate 261 rapoarte, 67 rapoarte fiind returnate pentru efectuarea modificărilor.

Ex: Șef LRM M. Lungu
Tel: 022 820 747